

Dokument s plenarne sjednice

B9-0600/2021 }
B9-0601/2021 }
B9-0602/2021 }
B9-0609/2021 }
B9-0611/2021 } RC1

15.12.2021

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 144. stavkom 5. i člankom 132. stavkom 4.
Poslovnika,

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0600/2021 (Verts/ALE)

B9-0601/2021 (S&D)

B9-0602/2021 (Renew)

B9-0609/2021 (ECR)

B9-0611/2021 (PPE)

o prisilnom radu u tvornici Linglong i prosvjedima za zaštitu okoliša u Srbiji
(2021/3020(RSP))

Michael Gahler, Miriam Lexmann, Andrey Kovatchev, Antonio López-Istúriz White, Paulo Rangel, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Inese Vaidere, Christian Sagartz, Vladimír Bilčík, Eugen Tomac, José Manuel Fernandes, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Peter Pollák, Eva Maydell, Stanislav Polčák, Jiří Pospíšil, Benoît Lutgen, Ivan Štefanec, Seán Kelly, Michaela Šojdrová, Luděk Niedermayer, Janina Ochojska
u ime Kluba zastupnika PPE-a

RC\1245746HR.docx

PE702.811v01-00 }
PE702.812v01-00 }
PE702.813v01-00 }
PE702.820v01-00 }
PE702.822v01-00 } RC1

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Demetris Papadakis, Tonino Picula
u ime Kluba zastupnika S&D-a

Klemen Grošelj, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Izaskun Bilbao Barandica, Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Martin Hojsík, Karin Karlsbro, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Karen Melchior, Javier Nart, Dragoș Pîslaru, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans

u ime Kluba zastupnika Renew

Viola Von Cramon-Taubadel

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Anna Fotyga, Joachim Stanisław Brudziński, Assita Kanko, Raffaele Fitto, Adam Bielan, Valdemar Tomaševski, Ladislav Ilčić, Bogdan Rzońca, Ryszard Czarnecki, Angel Dzhambazki, Elżbieta Rafalska, Jadwiga Wiśniewska, Elżbieta Kruk, Witold Jan Waszczykowski, Hermann Tertsch

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Fabio Massimo Castaldo

Rezolucija Europskog parlamenta o prisilnom radu u tvornici Linglong i prosvjedima za zaštitu okoliša u Srbiji (2021/3020(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Srbiji,
 - uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane¹, koji je stupio na snagu 1. rujna 2013. i njezinom statusu zemlje kandidatkinje,
 - uzimajući u obzir Izvješće Komisije o Srbiji za 2021. od 19. listopada 2021., (SWD(2021)0288),
 - uzimajući u obzir konvencije Međunarodne organizacije rada,
 - uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava (ECHR),
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da se o Srbiji, kao i o svakoj zemlji koja teži postati članicom EU-a, mora odlučivati prema vlastitim zaslugama u smislu ispunjavanja, provedbe i poštovanja skupa kriterija i zajedničkih vrijednosti koji su uvjet za pristupanje;
- B. budući da su demokracija, ljudska prava i vladavina prava temeljne vrijednosti na kojima se zasniva EU te su u središtu procesa proširenja i procesa stabilizacije i pridruživanja; budući da su potrebne održive reforme kako bi se savladali znatni preostali izazovi u tim područjima;
- C. budući da Srbija treba postići neosporive rezultate kada je riječ o pridržavanju, podržavanju i obrani vrijednosti poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava;
- D. budući da su sloboda izražavanja i neovisnost medija i dalje ozbiljni razlozi za zabrinutost koji se moraju hitno riješiti;
- E. budući da Srbija potpisuje sve veći broj ugovora s velikim kineskim industrijalcima i dodjeljuje Kini sve više zakonskih povlastica, čak i kada su one u suprotnosti s pravom EU-a; budući da se sporazumom o zapošljavanju stranaca između Beograda i Pekinga omogućuje primjena kineskog radnog prava u Srbiji; budući da su se u ožujku 2021. pojavila novinska izvješća o zlostavljanju zaposlenika kineskog poduzeća Zijin Mining, koje je 2018. preuzelo rudnik bakra u istočnoj Srbiji, dok su im istovremeno bile

¹ SL L 278, 18.10. 2013., str. 16.
RC\1245746HR.docx

oduzete putovnice te su bili smješteni u nesigurnim uvjetima;

- F. budući da postoje ozbiljne optužbe protiv kineskog poduzeća za proizvodnju guma Linglong Tire u Zrenjaninu u sjevernoj Srbiji u pogledu uvjeta u kojima radi 500 radnika iz Vijetnama; budući da te optužbe uključuju kršenje ljudskih prava, trgovinu ljudima i uvjete koji bi mogli ugroziti ljudsko zdravlje i živote; budući da su tim radnicima zaplijenjene putovnice; budući da ugovori zaposlenika u tvornici Linglong Tire sadrže nepravilnosti koje ukazuju na iskorištavanje radne snage u pogledu plaće, dopusta i radnog vremena, u suprotnosti s važećim propisima Zakona o radu Srbije;
- G. budući da su nedavno diljem Srbije zabilježeni rašireni prosvjedi za zaštitu okoliša u kontekstu žurnog donošenja dvaju zakona – Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi te Zakona o izvlaštenju zemljišta; budući da se Zakonom o izvlaštenju zemljišta otvara prostor za kontroverzne projekte stranih ulaganja, kao što je rudnik Rio Tinto, koji uvelike utječu na okoliš; budući da su građani Srbije iskazali svoje temeljno ljudsko pravo na mirno okupljanje; budući da se u snažnim optužbama naglašava da su policijske snage prekršile svoju obvezu zaštite života, prava i sloboda građana, kao i zaštitu vladavine prava; budući da je policija snažno primijenila silu i uhitila nekoliko prosvjednika; budući da su prosvjednike napale neidentificirane oružane skupine, huligani i buldožeri;
- H. budući da je srpska vlada donijela odluku o povlačenju Zakona o izvlaštenju zemljišta iz parlamentarnog postupka nakon što je predsjednik taj zakon vratio na ponovno razmatranje; budući da će vlada analizirati taj zakon i uvesti promjene nakon široke javne rasprave; budući da je 10. prosinca 2021. nacionalna skupština donijela izmjene Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi koje se odnose na potvrđivanje potpisa i ukidanje naknade za provjeru potpisa;
- I. budući da i tvornica Linglong Tire i prosvjedi za zaštitu okoliša uključuju optužbe za zastrašivanje i fizičke napade na medijske djelatnike, aktiviste, organizacije civilnog društva i nevladine organizacije;
- J. budući da je na međuvladinoj konferenciji 14. prosinca 2021. otvoren klaster 4 u pristupnim pregovorima sa Srbijom;
1. izražava duboku zabrinutost zbog navodnog prisilnog rada, kršenja ljudskih prava i trgovine ljudima za oko 500 Vijetnamaca na gradilištu kineske tvornice guma Linglong Tire u Srbiji;
 2. potiče srpske vlasti da pažljivo istraže slučaj i osiguraju poštovanje temeljnih ljudskih prava u tvornici, posebno radničkih prava, te da EU-u dostave zaključke svojih istraga i da počinitelje privedu pravdi; poziva srpske vlasti da nevladinim organizacijama, organizacijama civilnog društva, dužnosnicima EU-a i drugih međunarodnih organizacija omoguće slobodan, svrsishodan i neometan pristup tvornici Linglong Tire u Zrenjaninu i smještajnim objektima vijetnamskih radnika; potiče delegaciju Europske unije u Republici Srbiji da pomno prati te procese i sudbinu 500 vijetnamskih radnika;
 3. poziva Srbiju da poboljša usklađenost s radnim pravom EU-a, usvoji novi zakon o

pravu na štrajk, da se bori protiv rada na crno i izmijeni zakon o inspeksijskom nadzoru, u skladu s relevantnim konvencijama Međunarodne organizacije rada koje je Srbija ratificirala;

4. izražava duboku zabrinutost zbog ozbiljnih problema u vezi s korupcijom i vladavinom prava u području okoliša, zbog općeg nedostatka transparentnosti i procjena utjecaja infrastrukturnih projekata na okoliš i društvo, među ostalim onih povezanih s kineskim ulaganjima i zajmovima, kao i onih povezanih s multinacionalnim poduzećima kao što je Rio Tinto; u tom kontekstu prima na znanje otvaranje klastera 4 „Zeleni program i održiva povezanost” u pregovorima o pristupanju EU-u; poziva EU i srpske vlasti da poduzmu daljnje mjere u pogledu opravdane zabrinutosti izražene u prosvjedima za zaštitu okoliša te da tijekom pregovora hitno riješe te probleme;
5. izražava zabrinutost zbog sve većeg utjecaja Kine u Srbiji i na zapadnom Balkanu; poziva Srbiju da ojača svoje standarde zakonske usklađenosti za kineske poslovne aktivnosti; naglašava da bi se srpski zakoni o radu i okolišu trebali primjenjivati i na kineska poduzeća koja posluju u toj zemlji;
6. izražava duboku zabrinutost zbog sve većeg nasilja ekstremističkih i huliganskih skupina nad mirnim prosvjedima za zaštitu okoliša; žali zbog količine sile koju je policija upotrijebila protiv prosvjednika; osuđuje nasilno ponašanje huligana prema mirnim prosvjednicima; oštro osuđuje svako kršenje temeljnog prava na mirno okupljanje; naglašava da je sloboda okupljanja ljudsko pravo; potiče srpske vlasti da propisno istraže nedavne slučajeve masovnih prosvjeda tijekom kojih su policijske snage navodno prekoračile svoje ovlasti ili nisu zaštitile prosvjednike od nasilja i njihovo ljudsko pravo na mirno okupljanje; poziva srpske vlasti da javno osude postupke tih huligana protiv prosvjednika;
7. izražava zabrinutost zbog ograničenog vremena i prostora za otvorenu raspravu o Zakonu o referendumu i narodnoj inicijativi te izmjenama Zakona o izvlaštenju zemljišta; prima na znanje odluku o povlačenju i ponovnom razmatranju Zakona o izvlaštenju zemljišta i usvojene izmjene Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi;
8. žali zbog dugotrajne tendencije pristranosti medija i brisanja granica između aktivnosti državnih dužnosnika, policije i stranačkih političara; žali zbog pogoršanja medijske slobode i povećanja korištenja uvredljivog jezika, zastrašivanja i čak govora mržnje prema članovima parlamentarne oporbe, neovisnim intelektualcima, nevladinim organizacijama, novinarima i uglednim pojedincima, između ostalog od strane članova vladajuće stranke, čija je odgovornost da se s poštovanjem odnose prema svim predstavnicima medijima od ključne važnosti; apelira na srbijanske vlasti da hitno poduzmu mjere kako bi zajamčile slobodu izražavanja i neovisnost medija te osigurale odgovarajuće istrage tih slučajeva;
9. sa zabrinutošću napominje da se rad organizacija civilnog društva i nevladinih organizacija odvija u okruženju koje nije otvoreno za kritike; žali zbog nedavnih napada na vođu ujedinjene oporbe Srbije Mariniku Tepić na temelju njezina etničkog podrijetla, koji su se dogodili na televizijskom kanalu koji sponzorira vlada; poziva srbijanske vlasti da se bore protiv sužavanja prostora za civilno društvo i neovisne medije i

osiguraju da oni mogu raditi slobodno bez ograničenja, kao i protiv zastrašivanja ili kriminalizacije tih organizacija; potiče vlasti da što je prije potiču ozračje koje pogoduje radu svih organizacija civilnog društva;

10. poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da ojačaju svoju suradnju s civilnim društvom, nevladinim organizacijama i neovisnim medijima na terenu te da im pruže potporu; ponovno potvrđuje svoju potporu radu europskih političkih zaklada na jačanju demokratskih procesa u Srbiji i poticanju nove generacije političkih vođa;
11. poziva vladu Srbije da radi na učinkovitim i provjerljivim temeljnim reformama i da se pobrine za strukturne reforme i nedostatke u područjima vladavine prava, temeljnih prava, slobode medija, borbe protiv korupcije i funkcioniranja demokratskih institucija i javne uprave;
12. pozdravlja činjenicu da je članstvo u EU-u i dalje strateški cilj Srbije i da je to jedan od prioriteta vlade; potiče srbijanske vlasti da u javnoj raspravi aktivnije i jasnije iskažu svoju predanost vrijednostima EU-a te očekuje jasnu i nedvosmislenu predanost Srbije, i riječju i djelom, da će na jasan i provjerljiv način ispuniti svoje obveze u okviru procesa pristupanja EU-u;
13. očekuje da će otvaranje pregovora o klasteru 4 „Zeleni program i održiva povezivost” (poglavlja 14., 15., 21. i 27.) biti popraćeno novim elanom da se u potpunosti provedu standardi EU-a;
14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica te predsjedniku, Vladi i parlamentu Srbije.